

โครงการมหิงสาสายลับ

ความเป็นมาของโครงการมิ่งสาสายสืบ

โครงการมิ่งสาสายสืบ พัฒนามาจากโครงการรางวัลจอห์น มัวร์ อวอร์ด (The John Muir Award) ซึ่งเป็นโครงการที่ก่อตั้งขึ้นในประเทศสกอตแลนด์ และประสบผลสำเร็จในการดำเนินโครงการเป็นอย่างมาก

จอห์น มัวร์ เป็นชาวอเมริกันซึ่งเกิดในประเทศสกอตแลนด์ มีชีวิตอยู่ในช่วงปี ค.ศ.1800 และเป็นบิดาแห่งการก่อตั้งระบบอุทยานแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา จอห์น มัวร์ ใช้เวลาเกือบชั่วชีวิตในการสำรวจพื้นที่ป่าในประเทศสหรัฐอเมริกา และส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปไปทำกิจกรรมสำรวจธรรมชาติเช่นที่เขาได้ทำ โดยเขาหวังว่าการเปิดโอกาสให้คนได้สำรวจ เรียนรู้ และใกล้ชิดกับธรรมชาติ จะช่วยให้ผู้คนนั้นเกิดความรักและหวงแหนในธรรมชาติ เช่นเดียวกับประสบการณ์ที่ตัวเขาเคยได้รับ

โครงการหิงสาสายสืบ คืออะไร ?

โครงการหิงสาสายสืบเป็นโครงการที่กรมส่งเสริมคุณภพ สิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 โดยมุ่งเน้นให้เยาวชน พัฒนาระบบการเรียนรู้ ทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม และ ส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสค้นหาและพัฒนาศักยภาพของตน โดยการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถในการสำรวจ และดูแล รักษาพื้นที่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน ผ่านกิจกรรมการ “ค้นหา” พื้นที่ธรรมชาติที่กลุ่มมีความสนใจแล้วจึงลงมือ “สำรวจ” พื้นที่นั้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนดำเนินการ “อนุรักษ์” พื้นที่ดังกล่าวด้วยวิธีการต่างๆ ที่กลุ่มสามารถทำได้ จากนั้น จึงนำประสบการณ์ความสำเร็จที่กลุ่มได้รับไป “แบ่งปัน” หรือเผยแพร่ ให้บุคคลอื่นได้รับรู้รับทราบและเห็นถึงประโยชน์ความสำคัญของพื้นที่ นั้นต่อไป

โดยแนวคิดสำคัญของโครงการคือ การเปิดโอกาสให้เด็กที่สนใจ ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และสังคม อีกทั้งยังเป็นกิจกรรม การเรียนรู้ที่เด็กและเยาวชนทำแล้วรู้สึกมีความสุขสนุกสนาน และไม่ใช่ว่า “การแข่งขัน” เพื่อชิงเงินรางวัล

ทำไมต้องเป็น “มหิงสาสายสืบ” ?

ในปี พ.ศ. 2546 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้เริ่มดำเนินโครงการมหิงสาสายสืบ (นำร่อง) ขึ้น ภายใต้ชื่อ “โครงการรางวัลเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ในพื้นที่เขตการศึกษา 5 (เดิม) ได้แก่ จังหวัดราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของผืนป่าตะวันตก อันเป็นแหล่งถิ่นที่อยู่อาศัยสุดท้ายของฝูง “มหิงสา” (*Bubalus bubalis*) หรือ “ควายป่า” ในเมืองไทย และมหิงสาคือเหตุผลสำคัญเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งขึ้น และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติจากองค์กร UNESCO

มหิงสา หรือ ควายป่า นอกจากจะให้ความรู้สึกถึงความเป็น “ไทย-ไทย” แล้ว มหิงสายังเป็นสัตว์ที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อผืนป่าและระบบนิเวศ มหิงสาเป็นสัตว์ที่แข็งแรงและฉลาดมาก นอกจากนี้มหิงสายังเป็น “แบบอย่างที่ดี” ของการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะฝูงมหิงสาจะปกป้องลูกเล็กๆ ให้อยู่ห่างจากสัตว์ผู้ล่า เช่น เสือ ด้วยการยืนเรียงเป็นแถวให้ลูกเล็กๆ อยู่ในตำแหน่งที่ปลอดภัย

มหิงสา หรือ ควายป่า จึงถูกใช้เป็นสัญลักษณ์โครงการฯ เพื่อต้องการจะ “สื่อ” ให้เห็นถึงความสำคัญของพลังเยาวชนในการร่วมกันทำงาน เพื่อคุณประโยชน์ต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ มหิงสาสายสืบ

- เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าไปสำรวจ เรียนรู้ ในพื้นที่ธรรมชาติ อันจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความตระหนัก ความรู้สึกรักและห่วงใยในทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น
- เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเห็นถึงคุณค่า ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และมีส่วนร่วมในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
- เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะทางสังคม การขี้งปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวทางการดำเนินโครงการหิงสาสายสืบ

โครงการหิงสาสายสืบไม่มีเงินรางวัลหรือค่าตอบแทนใดๆ ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ นอกจากความภาคภูมิใจของตัวเยาวชนเองที่ได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ โดยเยาวชนทุกคนจะได้รับ **“รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ”** เมื่อกลุ่มของตนสามารถร่วมกันดำเนินโครงการได้ครบถ้วนตาม 4 ขั้นตอนความท้าทาย และตามกรอบกำหนดระยะเวลาที่กลุ่มเยาวชนเลือกดำเนินโครงการ ดังนี้

1. มหิงสาสายสืบ 3 เดือน : ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 3 เดือนอย่างต่อเนื่อง
2. มหิงสาสายสืบ 6 เดือน : ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 6 เดือนอย่างต่อเนื่อง
3. มหิงสาสายสืบ 12 เดือน : ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 12 เดือนอย่างต่อเนื่อง

และเยาวชนจะต้องส่งรายงานความก้าวหน้าที่มาที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ดำเนินการตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมจัดส่งสรุปผลงานทั้งหมดที่เยาวชนได้ลงมือทำในรูปแบบที่หลากหลายตามแนวคิดและความสามารถของแต่ละกลุ่ม เช่น วรรณกรรม เล่มรายงาน คลิปวิดีโอ ฯลฯ

สิ่งที่สำคัญ ในการดำเนินโครงการควรเริ่มต้นจากความสนใจของตัวเยาวชนรวมกลุ่มกัน เพื่อที่จะทำกิจกรรมสำรวจธรรมชาติรอบตัว โดยกลุ่มเยาวชนจำเป็นจะต้องมี **“พี่เลี้ยงโครงการ”** ที่มีความเสียสละและพร้อมให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตาม 4 ขั้นตอนความท้าทาย

การเดินทาง 4 ก้าวอย่าง อย่างท้าทาย

เมื่อกลุ่มเยาวชนได้เลือกระยะเวลาในการดำเนินโครงการแล้ว สมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันดำเนินโครงการให้ครบถ้วนตาม 4 ขั้นตอนความท้าทายดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 : การค้นหา (Discover)

เป็นขั้นตอนการค้นหาพื้นที่ธรรมชาติสำหรับเริ่มต้นโครงการ โดยสิ่งสำคัญคือจะต้องเป็นพื้นที่ที่กลุ่มสนใจ และเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง จากนั้นจึงเข้าไป “ทำความรู้จัก” กับพื้นที่โดยสำรวจดูว่าพื้นที่ดังกล่าวมีอะไรบ้างที่น่าสนใจและน่าศึกษาและต้องสามารถบอกได้ว่า “เพราะเหตุใดจึงเลือกพื้นที่แห่งนี้”

ขั้นที่ 2 : การสำรวจ (Explore)

หลังจากได้พื้นที่ธรรมชาติที่กลุ่มสนใจแล้ว กลุ่มเยาวชนจะต้องเข้าไปสำรวจ และเรียนรู้ลักษณะธรรมชาติในพื้นที่นั้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อศึกษาว่ามีสิ่งมีชีวิตพืช สัตว์ ชนิดใดอาศัยอยู่บ้าง และสิ่งมีชีวิตเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ทำไมพื้นที่แห่งนี้จึงมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ และชุมชนใกล้เคียง หากเวลาเปลี่ยนไป ธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงบ้างหรือไม่ อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอีกหรือไม่ในอนาคต ซึ่งเยาวชนจะสามารถเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการสำรวจ ผ่านการจดบันทึกร้อยเรียงเรื่องราว วาดภาพ หรือทำแผนที่ประกอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 : การอนุรักษ์ (Conserve)

เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อพื้นที่ธรรมชาตินั้นๆ ด้วยการลงมือกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับพื้นที่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สืบหาความรู้ มาวิเคราะห์หาแนวทางเพื่อทำให้พื้นที่มีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม หรือเพื่อช่วยปกป้องบริเวณพื้นที่ที่ดำเนินโครงการไม่ให้เสื่อมโทรมลงไปกว่าเดิม ซึ่งการแสดงความรับผิดชอบต่อพื้นที่นั้นสามารถกระทำได้หลากหลายวิธี เช่น การรณรงค์/เชิญชวน การปลูกต้นไม้ การเขียนจดหมายถึงหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อกระตุ้นให้ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น รวมถึงการทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติเพื่อให้ผู้อื่นได้สำรวจพื้นที่นั้นบ้าง เป็นต้น

ขั้นที่ 4 : การแบ่งปัน (Share)

เป็นขั้นตอนการนำความรู้ที่ได้จากขั้นสำรวจวิธีการดูแลรักษาต่างๆ จากขั้นอนุรักษ์ มาเผยแพร่ สื่อสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความสำเร็จและความภาคภูมิใจที่ได้จากการดำเนินโครงการฯ ให้กับเพื่อนๆ ครู-อาจารย์ ชุมชน หรือผู้ที่สนใจ เพื่อให้เกิดการคงไว้ซึ่งความโดดเด่นในธรรมชาติ โดยสามารถใช้รูปแบบในการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น การทำคู่มือเดินศึกษาพื้นที่ธรรมชาติ (guide walk) การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ทำ และสิ่งที่ได้ค้นพบ การนำชมบริเวณทางเดินศึกษาพื้นที่ธรรมชาติจากป้ายสัญลักษณ์ที่ได้ทำไว้สำหรับให้ผู้เยี่ยมชมได้ศึกษา การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแสดงละครหุ่นเชิด หุ่นเงา แต่งบทเพลงเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ทำโปสเตอร์ แผ่นพับ จัดทำเว็บไซต์บอกเรื่องราวกิจกรรมที่ได้ทำ เป็นต้น

เส้นทางเดินของมหิงสาสายสีบ

กลุ่มเยาวชนสามารถเลือกพื้นที่ธรรมชาติใดๆ ก็ได้ในท้องถิ่นตามที่กลุ่มสนใจ อยากเข้าไปศึกษา แต่ต้องมีความปลอดภัย เดินทางสะดวก เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการดำเนินโครงการ และที่สำคัญ ต้องได้รับการอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ก่อนการดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง

เข้าร่วมโครงการหิงสาสายสืบแล้วได้อะไร?

● ตรวจสอบและศึกษาว่าในพื้นที่ธรรมชาติ (พื้นที่ที่ใช้ดำเนินโครงการ) มีสิ่งมีชีวิตชนิดใดอาศัยอยู่บ้าง มีสภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร นอกจากนั้นทำให้เราทราบว่าในพื้นที่นั้นๆ มีความโดดเด่นและมีคุณค่าแตกต่างจากที่อื่นอย่างไร

- ได้รับความสนุกสนาน และได้ประสบการณ์จากการสำรวจธรรมชาติ
- ได้รับความรู้ผ่านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และสังคมจากการดำเนินโครงการ
- ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- แบ่งปัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น
- รู้จักการทำงานเป็นทีม ในการวางแผนและการร่วมมือปฏิบัติงานโครงการฯ
- พัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในท้องถิ่น
- แสดงความรับผิดชอบของตนเองในการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เสริมสร้างความเชื่อมั่นและทักษะในการสื่อสารสำหรับใช้ในการดำเนินโครงการ

ใคร...สามารถเข้าร่วมโครงการหิงสาสายสีบได้บ้าง ?

คุณสมบัติเยาวชนที่สนใจ

1. อายุ 8-18 ปี ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนที่มีใจรัก สนใจ และอยากเรียนรู้เรื่องราวของธรรมชาติ
2. สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้
3. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. พร้อมที่จะเป็นนักสำรวจ ออกสำรวจโลกกว้างรอบๆ ตัว

บทบาทของเยาวชน

1. รวมกลุ่มเพื่อนๆ ที่สนใจพร้อมเรียนรู้และพร้อมลุยจำนวนกลุ่มละ 5-8 คน
2. หาพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม 1 คน และต้องปฏิบัติงานร่วมกับพี่เลี้ยงในการดำเนินโครงการฯ
3. ดำเนินกิจกรรมตาม 4 ขั้นตอนความท้าทาย (ค้นหา สำรวจ อนุรักษ์ และแบ่งปัน)
4. การดำเนินกิจกรรมต้องมีความปลอดภัยในสวัสดิภาพและสุขภาพ ภายใต้การดูแลและคำแนะนำของพี่เลี้ยง
5. ดำเนินโครงการให้สำเร็จตามกรอบเวลาที่เลือก
6. ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง

คุณสมบัติของพี่เลี้ยงโครงการ

ครู อาจารย์ เยาวชนพี่เลี้ยงกลุ่ม นักอนุรักษ์ นักสิ่งแวดล้อม นักสื่อความหมายธรรมชาติ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่างๆ หรือบุคคลที่มีคุณสมบัติต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานร่วมกับเด็กและเยาวชน
2. สนใจงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. อยากเห็นเด็กและเยาวชนไทยสนใจ ใส่ใจและรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. มีเวลาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดการดำเนินโครงการกับกลุ่มเยาวชน
5. เข้าใจเป้าหมาย แนวคิดหลักของโครงการหิงสาสายสีบ
6. ต้องผ่านการอบรมพี่เลี้ยงโครงการหิงสาสายสีบ

บทบาทสำหรับพี่เลี้ยงโครงการ

พี่เลี้ยงนอกจากจะต้องผ่านการฝึกอบรมพี่เลี้ยงโครงการมหิงสาสายสืบแล้ว จะต้องเข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของโครงการมหิงสาสายสืบ คือ การเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสใกล้ชิดกับธรรมชาติ ผ่านการทำกิจกรรมตาม 4 ขั้นตอนความท้าทาย และจะต้องติดตามประเมินผลโครงการของเยาวชนอย่างตรงไปตรงมาและเป็นกลาง โดยบทบาทหน้าที่หลักของพี่เลี้ยง ได้แก่

1. ให้คำแนะนำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนในการดำเนินโครงการ
2. กระตุ้นให้เยาวชนคิดหารูปแบบและวิธีการในการค้นหา สำรวจ อนุรักษ์ และแบ่งปัน ได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสมกับศักยภาพของเยาวชนและพื้นที่ที่ดำเนินการ
3. ติดตาม ประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง
4. พิจารณาความสำเร็จของโครงการ

การฝึกอบรมพี่เลี้ยงโครงการมิ่งสาสายสืบ

เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น พี่เลี้ยงจำเป็นต้องผ่านการฝึกอบรมพี่เลี้ยงโครงการมิ่งสาสายสืบ โดยการฝึกอบรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจที่ตรงกันกับพี่เลี้ยง เกี่ยวกับแนวคิดของโครงการมิ่งสาสายสืบ ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินโครงการ บทบาทของพี่เลี้ยงในการเป็นที่ปรึกษา แนะนำโครงการ ตลอดจนการฝึกและพัฒนาทักษะความเชื่อมั่นในการเป็นพี่เลี้ยง เปิดโอกาสให้พี่เลี้ยงได้พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็น รวมถึงการสร้างเครือข่ายการติดต่อระหว่างกัน ซึ่งช่วยให้การดำเนินโครงการมิ่งสาสายสืบเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมประมาณ 4-5 วัน โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะเปิดรับสมัครเข้าร่วมฝึกอบรมเป็นพี่เลี้ยงโครงการในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม และจะจัดฝึกอบรมในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี (ติดตามรายละเอียดในช่วงเวลาดังกล่าวได้ที่ www.deqp.go.th)

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการมหิงสาสายสืบ

1. พี่เลี้ยง/เยาวชนรับทราบข้อมูลรายละเอียดโครงการมหิงสาสายสืบ
2. เยาวชนหาพี่เลี้ยงเพื่อเป็นที่ปรึกษาโครงการ
3. ผู้ที่สนใจเป็นพี่เลี้ยงโครงการ ส่งใบสมัครมายังกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
4. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมคัดเลือกและส่งจดหมายเชิญเข้าร่วมฝึกอบรมเป็นพี่เลี้ยงโครงการ
5. เปิดรับข้อเสนอโครงการ โดยกลุ่มเยาวชนส่งข้อเสนอโครงการ (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด) มายังกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามวัน เวลา ที่กำหนด (ตามปฏิทินของโครงการ)
6. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมประกาศผลกลุ่มเยาวชนที่ผ่านการพิจารณาข้อเสนอโครงการ
7. กลุ่มเยาวชนดำเนินโครงการตามแผนการดำเนินงานโดยมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
 - โครงการระดับ 6 เดือน และ 12 เดือน ส่งรายงานความก้าวหน้า (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด) มายังกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามวัน เวลา ที่กำหนด
 - โครงการระดับ 12 เดือน รับการประเมินผลการดำเนินงาน จากการลงพื้นที่ของคณะกรรมการ
8. กลุ่มเยาวชนส่งรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ ที่ผ่านการประเมินผลจากพี่เลี้ยงให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมพิจารณา
9. มอบรางวัลและเกียรติบัตรให้กลุ่มเยาวชนที่ผ่านเกณฑ์

	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
มหิงสา 3 เดือน	เปิดรับ ข้อเสนอ โครงการ รอบที่ 1 (1 พ.ค.-15 มิ.ย. ของทุกปี)	แจ้งผล การพิจารณา ข้อเสนอ (30 มิ.ย. ของทุกปี)	รับของ ที่ระลึกและ คู่มือการ ดำเนินงาน เริ่มโครงการ 1	2	3
มหิงสา 6 เดือน	เปิดรับ ข้อเสนอ โครงการ (1 พ.ค.-15 มิ.ย. ของทุกปี)	แจ้งผลการ พิจารณา ข้อเสนอ (30 มิ.ย. ของทุกปี)	รับของ ที่ระลึกและ คู่มือการ ดำเนินงาน เริ่มโครงการ 1	2	3
มหิงสา 12 เดือน	เปิดรับ ข้อเสนอ โครงการ (1 พ.ค.-15 มิ.ย. ของทุกปี)	แจ้งผลการ พิจารณา ข้อเสนอ (30 มิ.ย. ของทุกปี)	รับของ ที่ระลึกและ คู่มือการ ดำเนินงาน เริ่มโครงการ 1 ส่งผลงาน	2	3
ที่เลี้ยงโครงการ					

...ของมหิงสาสายสืบ

ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน
ส่งผลงาน รอบที่ 1 เปิดรับ ข้อเสนอ โครงการ รอบที่ 2 (1 ต.ค.-15 พ.ย. ของทุกปี) 4	แจ้งผลการ พิจารณา ข้อเสนอ (30 พ.ย. ของทุกปี)	รับของ ที่ระลึก และ คู่มือการ ดำเนินงาน			ส่งผลงาน รอบที่ 2	
		1	2	3	4	
ส่งรายงาน ความ ก้าวหน้า 4			ส่งผลงาน			
	5	6	7			
	ส่งรายงาน ความ ก้าวหน้า ครั้งที่ 1				ส่งรายงาน ความ ก้าวหน้า ครั้งที่ 2	
4	5	6	7	8	9	10
				เปิดรับสมัครเป็น พี่เลี้ยงโครงการ		จัดฝึกอบรม พี่เลี้ยง โครงการ

วิธีการรับสมัครเข้าร่วมโครงการ

1. รวมกลุ่มเพื่อนๆ ที่สนใจพร้อมเรียนรู้และพร้อมลุยจำนวนกลุ่มละ 5-8 คน
2. หาพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม 1 คน ซึ่งอาจเป็นครู เจ้าหน้าที่จากองค์กรเอกชน หรือ บุคคลใดที่พร้อมให้คำแนะนำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาการดำเนินโครงการ ที่สำคัญคือ สามารถมีเวลาให้กับโครงการและดูแลกลุ่มได้ และ**ต้องผ่านการฝึกอบรมเป็นพี่เลี้ยงโครงการจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม**
(สำหรับพี่เลี้ยงที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม สามารถดูรายละเอียดช่วงเวลาการรับสมัครได้จากปฏิทินการเดินทางของมหิงสาสายสีเขียว)
3. ส่งข้อเสนอโครงการ (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด) มาที่ส่วนสิ่งแวดล้อมศึกษา กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 49 พระราม 6 ซอย 30 พญาไท กรุงเทพฯ 10400
*** ภายใน วัน เวลา ที่กำหนด เท่านั้น ***
4. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะประกาศผลกลุ่มเยาวชนที่ผ่านการพิจารณาข้อเสนอโครงการ ในวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี

